

KONINKLIJKE NEDERLANDSCH INDISCH LEGER

REGLEMENT
OP DEN
GARNIZOENSDIENST.

(R. G. D.)

UITGAVE 1945.

II - Inf XXI

KONINKLIJK NEDERLANDSCH INDISCH LEGER

REGLEMENT
OP DEN
GARNIZOENSDIENST.

(R. G. D.)

UITGAVE 1945.

INHOUD.

Hoofdstuk :	Blz.
I. Algemeene bepalingen	5
II. Het aankomen van troepen in en het vertrekken van troepen uit een garni- zoen	12
III. Het commandeeren van de onderschei- dene garnizoensdiensten	16
IV. Het verzamelen, afmarcheeren en aflos- sen van de wachten	30
V. Dienstregeling bij en algemeene ver- plichtingen op de wachten	32
VI. Verplichtingen van de schildwachten ..	37
VII. Plantons	39
VIII. Piketdienst	40
IX. Patrouilles	43
X. Orders in geval van brand en alarm ..	45
XI. Garnizoenscommissiën en ordonnansen- dienst	49

HOOFDSTUK I.

Algemeene Bepalingen.

I. (1) Dit reglement bepaalt en regelt de onderscheidene garnizoensdiensten, welke in eenig garnizoen op voet van vrede door de troepen en door de officieren van de verschillende wapens en diensten moeten worden verricht, met vermelding der bijzondere gedragsregels daarbij in acht te nemen.

(2) De garnizoensdienst in andere omstandigheden wordt naar dezelfde beginselen verricht, voor zoover daaromtrent niet anders is of wordt bepaald.

(3) Bij het commandeeren van alle garnizoensdiensten behoort steeds op den voorgrond te staan, dat zij zich tot de hoogst noodzakelijke moeten bepalen.

(4) Het afteekenen van verlofpassen, bedoeld in punt 7, mag op Zon-en feestdagen slechts in dringende gevallen geschieden.

(5) Wanneer de verjaardag van H.M. de Koningin of van een der Leden van Haar Huis op een Zon- of feestdag valt, zullen de officiëel voorgeschreven eerbewijzen op den daaropvolgenden werkdag worden gegeven.

(6) Op dezelfde wijze behoort gehandeld te worden ten aanzien van de niet op officiële voorschriften berustende feestelijkheden, welke ter gelegenheid van bedoelde verjaardagen van wege de militaire gezaghebbers worden georganiseerd.

(7) Met „plaatselijke(n) commandant” en „plaatselijke(n) adjudant” worden in dit reglement ook bedoeld respectievelijk de „plaatselijk militaire(n) commandant” en de „fungeerend plaatselijke(n) adjudant.”

(8) Waar in dit reglement achter de woorden „officier”, „officieren”, „luitenant(s)” enz. een* staat, zijn daaronder ook onderluitenen en vaandrigs begrepen.

(9) Bij ceremoniële diensten, zijn de daaraan deelnemende infanterietroepen uniform bewapend.

2. De commandanten (hoofden) van korpsen, diensten en inrichtingen zijn aan den plaatselijken commandant verantwoordelijk voor de uitvoering van alle bepalingen, orders en bevelen, den garnizoensdienst betreffende, voor zoover deze op het korps, den dienst of de inrichting onder hun bevel of hun beheer betrekking hebben.

3. Een militair mag zich, zonder toestemming

van den plaatselijken commandant, niet langer dan 24 uren buiten het garnizoen ophouden.

4. Alle militairen beneden den rang van officier, * die gedeserteerd of vermist zijn, kunnen door de politie worden opgevat en worden alsdan, onverminderd de wegens die overtredingen op te leggen straffen, bovendien met de aan de opvatting verbonden kosten belast.

5. (1) Wanneer een officier in een garnizoen aankomt of daaruit vertrekt, zal hij zich bij den plaatselijken commandant melden binnen 24 uren na zijn aankomst dan wel vóór zijn vertrek.

(2) Deze bepaling geldt niet voor officieren, * die zich korter dan 4 etmalen met verlof in een garnizoen ophouden en voor doortrekkende officieren, korter dan 24 uren in een garnizoen vertoevende, terwijl een officier met verlof voor 4 tot 8 dagen zich in een garnizoen ophoudende, zich bij aankomst tegelijkertijd voor vertrek meldt.

(3) Officieren, met verlof wegens ziekte naar eene plaats waar geen garnizoen gelegerd is, zullen van hunne aankomst in en van hun vertrek van die plaats, zoo spoedig mogelijk schriftelijk mededeeling doen aan den territoriaal commandant, in wiens commandement bedoelde plaats gelegen is.

6. (1) Bij ongesteldheid geschieden de in punt 5 bedoelde meldingen schriftelijk.

(2) Is de betrokken officier hooger in rang dan de plaatselijke commandant, dan kan de melding naar verkiezing ook door den hem toegevoegden adjudant dan wel schriftelijk geschieden.

(3) Betreft het een hoofd van een dienst, dan is in gevallen als in het voorgaande lid bedoeld de plaatselijke commandant gehouden, na aldus van diens aanwezigheid in het garnizoen te hebben kennis bekomen, zich zoodra mogelijk bij dien gezaghebbende te melden.

(4) Doortrekkende officieren, langer dan 24 uren vertoevende op de standplaats van den territoriaal commandant, melden zich ook bij dezen gezaghebbende, indien zij in het commandement geplaatst, in commissie of op inspectie zijn, dan wel daaruit vertrekken. Op de standplaats van den territoriaal commandant geplaatst zijnde of daaruit vertrekkende, geschiedt de melding op tijd en wijze door dien gezaghebbende te bepalen.

(5) Opper- en hoofdofficiëren op de standplaats van den legercommandant aankomende, dan wel langer dan 4 etmalen aldaar vertoevende, melden zich bij den commandant van het leger binnen drie maal 24 uur na aankomst.

(6) Alle hoofd- en subalterne officieren, in

omstandigheden verkeerende als in het vorig lid bedoeld, melden zich op gelijke wijze bij het betrokken hoofd van den dienst.

(7) Alle meldingen geschieden tusschen 9 en 12 uur v.m.

7. Verlofgangers beneden den rang van officier * zijn verplicht op alle plaatsen, waar zij langer dan 4 etmalen verblijven, hunne verlofpassen (1) te doen afteekenen voor aankomst en vertrek; in garnizoensplaatsen door den plaatselijken adjudant, elders door het districts- of onderdistrictshoofd, c.q. door een anderen niet-europeeschen bestuursambtenaar van overeenkomstigen rang.

8. Alle militairen zijn onderworpen aan de algemeene verordeningen en de gewestelijke of plaatselijke reglementen en keuren.

9. (1) Klachten over militairen wegens wanbetaling van schulden, aangegaan buiten voorkennis hunner chefs, worden door de militaire gezaghebbers als regel niet aangenomen.

(2) Officiëren * mogen op openbare verkooping en geen borg zijn voor militairen van lageren rang.

(1) Onder verlof in dit en volgende punten wordt verstaan „klein verlof” in tegenstelling met het „groot verlof” der militieplichtigen.

10. Marcheerende troepen volgen zooveel mogelijk de linkerzijde van den weg in zoodanige formatie, dat het openbaar verkeer zoo min mogelijk belemmerd wordt.

11. (1) (1) Bij het ter beschikking stellen van militaire afdeelingen tot het verleenen van wapenen den militairen bijstand aan het burgerlijk gezag kan de aanwezige hoogste burgerlijke gezaghebber het gebruik maken van de wapenen desnoodig in elk voorkomend geval regelen, dan wel in de hand houden.

(2) Zijn omtrent het gebruik maken van de wapenen geen aanwijzingen gegeven, dan handelt de militaire bevelvoerende op eigen gezag en verantwoordelijkheid.

(3) Wordt de militaire macht aangevallen, ernstig in hare veiligheid bedreigd, dan wel in de uitoefening van hare taak of in hare beweging gewelddadig belemmerd, dan is de bevelvoerende bevoegd om, ter beveiliging van zijn troep, van de wapenen gebruik te maken.

12. Indien niet elders geregeld, wordt de tenue

(1) De bevelhebber der gewapende macht, die weigert of opzettelijk nalaat op de wettige vordering van het bevoegd burgerlijk gezag, de onder zijn bevel staande macht aan te wenden, wordt gestraft met **gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.** (Sr. artikel 413).

voor den garnizoensdienst, alsmede die op Zon-en feestdagen, door den plaatselijken commandant bepaald.

13. Voor de tenue van officieren * in de verschillende garnizoensdiensten wordt verwezen naar het kleedingvoorschrift.

14. Wanneer de omstandigheden dit raadzaam maken, kan de plaatselijke commandant bevelen, dat de officieren en mindere militairen zich slechts gewapend buiten hunne woningen of kampementen mogen begeven.

15. (1) De garnizoensdiensten worden onderscheiden in:

1. gerechtelijke informatiën en krijgsraden;
2. wachten;
3. plantons;
4. taptoe;
5. piketdienst;
6. patrouilles;
7. geconsigneerde afdeelingen;
8. garnizoenscommissiën;
9. ordonnansendienst;
10. militaire begrafenissen.

(2) De garnizoensdiensten worden door den plaatselijken commandant gelast; hij is verantwoordelijk, dat geen militairen, dan op grond van bestaande bepalingen, van garnizoensdiensten worden vrijgesteld.

HOOFDSTUK II.

Het aankomen van troepen in en het vertrekken van troepen uit een garnizoen.

16. Moeten troepen in een garnizoen aankomen om aldaar te verblijven of te overnachten dan melden de vooruitgezonden kwartiermakers zich bij aankomst ter plaatse bij den plaatselijken commandant, om de noodige aanwijzingen omtrent de huisvesting en verpleging te ontvangen.

17. Zijn met het oog op de sterkte van den troep geen kwartiermakers vooruitgezonden, dan zal bij aankomst de commandant zich met den troep onder zijn bevelen, tot het in punt 16 aangegeven doel, bij den plaatselijken commandant melden.

18. (1) Is de sterkte één compagnie (batterij, eskadron) of meer, dan wordt de troep, behalve door den kwartiermaker of de kwartiermakers, ook door den plaatselijken adjudant tot op een kwart uur afstand buiten de plaats tegemoet gegaan en ontvangt de bevelvoerende officier van dezen mededeeling, op welke wijze voor huisvesting en verpleging is gezorgd, hoe met de zieken, de arrestanten, het materiëel, de bagage, enz. moet worden gehandeld en zoo noodig of de vervoermiddelen voor den volgenden dag zijn aangevraagd.

(2) Is de plaatselijke commandant lager of jonger in rang dan de bevelvoerende officier van den marcheerenden troep, dan gaat hij dezen insgelijks op denzelfden afstand tegemoet tot het verstrekken van de vereischte inlichtingen.

19. Bij vervoer van een troep per spoor (tram), vliegtuig of te water, geschiedt het tegemoet gaan in het vorige punt bedoeld, tot het station, vliegveld of de aanlegplaats.

20. De bevelvoerende officier van den marcheerenden troep zal nabij de plaats gekomen een korte rust doen houden, om de kleeding, enz. in behoorlijke orde te doen brengen.

21. Op aanwijzing van den plaatselijken commandant, den plaatselijken adjudant of van de kwartiermakers marcheert de troep naar de plaats waar hij zal worden gelegerd.

22. Vóór het inrukken doet de bevelvoerende officier z.n. de wacht optrekken en wordt de troep bekend gemaakt met die garnizoensorders, waarvan de wetenschap al dadelijk van belang is.

23. Is de aankomende troep een onderdeel van een der korpsen van het garnizoen, dan draagt de plaatselijke commandant den betrokken korpscommandant op voor de gereedmaking van de huisvesting en de verpleging het noodige te verrichten

en verwijst hij de kwartiermakers bij aankomst in het garnizoen naar dien korpscommandant.

24. Geen officier of onderofficier mag na het inrukken den troep verlaten, alvorens zich te hebben overtuigd, dat voor de onder zijn bevelen gestelde manschappen behoorlijk is gezorgd.

25. Voor bijzondere gelegenheden, zooals het terugkeeren van een troep in het garnizoen na afloop van krijgsverrichtingen, worden door den plaatselijken commandant afzonderlijke bevelen uitgevaardigd.

26. (1) Een troep, in een garnizoen aankomende om aldaar te verblijven, wordt eerst den dag na aankomst z.n. voor den garnizoensdienst gecommandeerd.

(2) Doortrekkende troepen worden, zoo zij korter dan vier dagen in het garnizoen verblijven, niet voor den garnizoensdienst gecommandeerd.

(3) Zij zijn gedurende hun verblijf onderworpen aan de voor het garnizoen geldende bepalingen.

27. Korpsen of troepengedeelten, welke uit een garnizoen te velde moeten trekken, zijn twee dagen vóór hun vertrek van alle garnizoensdiensten vrijgesteld.

28. Bij vervoer over zee moeten de kwartiermakers tijdig vóór de inscheping van den troep aan boord zijn, ten einde zich van alles wat betreft het logies, de berging van de wapens, de bereiding van het eten, het drinkwater, de latrines, enz., op de hoogte te stellen en maatregelen te nemen tot het ordelijk inschepen; zooveel doenlijk worden het logies, de bergplaatsen, enz. ten behoeve van de verschillende onderdeelen van den troep, op duidelijk zichtbare wijze, vóór de inscheping aangegeven.

29. Naar de regels van de punten 18 en 19 wordt een vertrekkende troep begeleid door den plaatselijken commandant of adjudant tot het station, het vliegveld of de aanlegplaats en, wanneer de troep marcheert, tot op een kwart uur afstand buiten de plaats.

30. Wanneer na het vertrek van den troep nog achterblijvers worden ontdekt, worden zij door de zorg van den plaatselijken commandant opgevat en zoo spoedig mogelijk naar hun korps opgezonden.

HOOFDSTUK III.

Het commandeerén van de onderscheidene garnizoensdiensten.

31. (1) De namen der officieren, die in garnizoensdienst komen, zoomede de namen der onderofficieren, die in piketdienst of in commissie komen, worden door den plaatselijken commandant opgegeven aan de korpsen of diensten, waartoe zij behooren.

(2) Het commandeerén van de officieren voor de verschillende diensten en van de onderofficieren voor den piketdienst en voor commissiën, geschiedt volgens aan te houden roosters.

32. Elke door officieren en onderofficieren te verrichten garnizoensdienst wordt naar toerbeurt waargenomen door al de officieren en onderofficieren, die voor den dienst gecommandeerd mogen worden, tenzij de plaatselijke commandant het in het belang van den te verrichten garnizoensdienst, dan wel voor den goeden gang van den dienst bij de korpsen, noodig acht van de normale volgorde af te wijken.

33. Van alle garnizoensdiensten zijn vrijgesteld de officieren van het departement van oorlog, de terri-

toriaal commandanten, de plaatselijk (militair) commandanten en die officieren, welke door de territoriaal en plaatselijk (militair) commandanten speciaal zijn aangewezen.

34. Tot het verrichten van de verschillende garnizoensdiensten worden gecommandeerd:

a. in krijgswaden:

de officieren van den generalen staf of de tijdelijk als zoodanig dienstdoenden buiten de standplaats van het D. v. O.;

de subalterne officieren van den territorialen staf;

en de officieren der militaire administratie, kwartiermeester van een garnizoen zijnde;

b. in krijgswaden en gerechtelijke informatiën:

de adjudanten van regimenten en de adjudanten van bataljons tevens fgd. gewestelijke adjudanten;

de adjudant van de Militaire Luchtvaart;

de officieren, ingedeeld bij de kaderscholen; de commandanten der subsistentenkaders en de commandant van eene depôt-compagnie van een bataljon, dat in zijn geheel aan krijgswaarrichtingen deelneemt;

de op de kantoren van den verplegingsdienst en der militaire administratie ingedeelde of tewerkgestelde (gedetacheerde) officieren, zoo-

mede de officieren der militaire administratie, belast met de administratie van een korps, indien die dienst niet is gecombineerd met dien van kwartiermeester van het garnizoen (de onderluitenanten en vaandrigs der militaire administratie, voor zoover zij ondergeschikt dienen, kunnen, bij gebrek aan officieren worden benoemd in gerechtelijke informatiën); de op de kantoren van kwartiermeesters van korpsen en garnizoenen ingedeelde of tewerkgestelde (gedetacheerde) officieren;

- c. (1) in **krijgsraden**, gerechtelijke informatiën en commissiën, zoomede voor den piketdienst en — met inachtneming van het in de laatste alinea van dit punt bepaalde—voor **alle andere garnizoensdiensten**, welke aan officieren (1) worden opgedragen; alle niet onder **a** en **b** genoemde officieren.

(2) De plaatselijke adjudanten, zoomede de luitenanten der subsistentenkaders, worden bij voorkeur aangewezen tot leden van de commissie van beheer en toezicht voor de militaire sociëteiten. Acht de plaatselijke commandant zulks echter noodig of gewenscht, dan kunnen daartoe ook worden aangewezen de officieren bedoeld in lid (1) hiervoren.

(1) Onderluitenanten en vaandrigs mogen echter niet worden benoemd in krijgsraden.

- d. in commissiën meer bepaaldelijk behoorende tot den werkkring van hun dienstvak, of waarbij hun kennis in verband met hun werkkring niet gemist kan worden en in **krijgsraden**: de officieren van den genijedienst;
- e. (1) in commissiën, welke meer bepaaldelijk tot den werkkring van hun dienstvak behooren en waarbij hun kennis in verband met hun werkkring niet kan worden gemist: de officieren van den verplegingsdienst en der militaire administratie; de officieren van de militaire luchtvaart, behoorende tot den technischen dienst; de officieren van den geneeskundigen dienst; de officieren van de artillerie.
- (2) Voor deze commissiën zullen zoo mogelijk geen andere officieren worden aangewezen.
- f. voor de garnizoensdiensten, aangegeven in bijzondere door of namens den commandant van het leger vast te stellen regelingen; de officieren van wapening;
- g. overigens kunnen bij gebrek aan andere officieren ook de onder **a** end **d** genoemde officieren (met uitzondering van de officieren van den generalen staf en de subalterne officieren van den gewestelijken staf) in gerechtelijke in-

formatiën, en de officieren van den geneeskundigen dienst in gerechtelijke informatiën en krijgsraden worden benoemd.

35. Een kapitein (ritmeester), die tijdelijk het bevel (beheer) voert (heeft) over een korps, troëpengedeelte of inrichting, waarvoor organiek een hoofdofficier is aangewezen, wordt slechts gecommandeerd voor de garnizoensdiensten, welke aan dien hoofdofficier kunnen worden opgedragen.

36. Behalve voor die eerewachten, welke onder bevel van een luitenant moeten staan, worden, in gewone omstandigheden, geen officieren voor den wachtdienst gecommandeerd.

37. Officieren en onderofficieren, die zich tijdelijk in een garnizoen ophouden, zijn de eerste vier dagen van hun verblijf vrij van garnizoensdienst. Na dien tijd worden zij, met uitzondering van de in punt 38 bedoelden, daartoe gecommandeerd, bij voorkeur echter niet voor zoodanige diensten, welke langer dan 24 uren duren.

38. Militairen, zich in commissie of met binnenslandsch verlof in een garnizoen ophoudende, zijn van garnizoensdienst vrijgesteld.

39. Is een officier of onderofficier door ziekte of buitengewone omstandigheden verhinderd in gar-

nizoensdienst te komen, dan wordt daarvan tijdig, evenals van zijn herstel na ziekte, aan den plaatselijken commandant gerapporteerd.

40. Uiterlijk op den 25sten van iedere maand dienen de onderscheidene korpscommandanten aan den plaatselijken commandant eene opgave in van het aantal der voor den garnizoensdienst beschikbare militairen beneden den rang van officier (model no. 1); van veranderingen in den loop der maand, welke van belangrijken invloed zijn op het aantal wachtvrije nachten, wordt afzonderlijk gerapporteerd.

41. (1) Het aantal van de voor den wachtdienst en de andere garnizoensdiensten te geven mindere militairen, wordt voor de verschillende korpsen naar evenredigheid van hunne beschikbare sterkte bepaald en telkens na ontvangst van de door de korpscommandanten aan den plaatselijken commandant in te dienen opgaven, aan de betrokken korpscommandanten bekend gemaakt.

(2) Kader ⁽¹⁾ en manschappen die een bepaalde wacht betrekken dienen uit eenzelfde sectie (peleton, batterij) te worden aangewezen. Alleen in

(1) Indien bij een voor wachtdienst aangewezen onderdeel een tekort aan kader bestaat, kan zoo mogelijk kader van hooger rang worden vervangen door kader van lageren rang van dezelfde afdeeling (korporaals door soldaten 1ste klasse).

bijzondere gevallen (b.v. meerdaagsche oefening) en indien de verdeeling der wachtdiensten tot **belangrijke** verschillen in het aantal wachtvrije nachten aanleiding zou geven, kan de territoriale commandant — in spoedgevallen de plaatselijke (plaatselijk militaire) commandant, onder nadere goedkeuring van den territorialen commandant — bepalen, dat van dien regel wordt afgeweken, waarbij nochtans de verschillende wapens bij voorkeur afzonderlijke wachten zullen betrekken. De troepen van alle wapens verrichten den wachtdienst te voet.

42. (1) De plaatselijke commandant regelt de sterkte der garnizoenswachten in verband met het doel en naar het aantal der volstrekt noodige schildwachten, waarbij in acht moet worden genomen, dat onder gewone omstandigheden wachten en posten alleen worden aangewezen indien een militair belang daarmee is gemoeid.

(2) Bij het vaststellen van deze sterkte is mede van toepassing het in de reglementen op den inwendigen dienst bepaalde ten aanzien van de kampementswachten.

(3) Zonder bepaalde noodzakelijkheid worden geen wachten of schildwachten geplaatst; ateliers, magazijnen, werkplaatsen en andere gebouwen moeten zoodanig gesloten kunnen worden, dat zij

niet bewaakt behoeven te worden; is bewaking bij uitzondering noodig, dan geschiedt deze voor de magazijnen van de artillerie en de genie, zooals in punt 46 is bepaald.

(4) Alleen bij welbewezen noodzakelijkheid zullen voor de bewaking van ziekeninrichtingen wachten worden gegeven; is in andere gevallen militaire bewaking noodig, dan wordt deze op aanvraag verleend door de naastbijzijnde wacht.

43. (1) Een eerewacht wordt alleen gegeven aan den Gouverneur-Generaal en in die gevallen, waarvoor dit afzonderlijk wordt bepaald; zij wordt in den regel gecommandeerd door een officier.*

(2) Het aantal te geven eereposten is:
voor den Gouverneur-Generaal:
onbepaald;
voor den Legercommandant en den Commandant der Zeemacht, zoomede voor een Divisie-commandant:
één.

(3) Een eerepost bestaat uit een enkele schildwacht of uit een dubbelpost.

44. Een officierswacht bestaat uitsluitend uit militairen van het wapen, waartoe de commandant behoort.

45. (1) In acht nemende, dat het betrekken van

kampementswachten, een plantondienst langer dan acht uren durende, de dienst van eereposten en nachtposten, als een wachtbeurt gelden, behoort de wachtdienst zoodanig geregeld te worden, dat elk militair, met uitzondering van dien bij de garnizoensinfanterie, minstens **vier** achtereenvolgende wachtvrije nachten heeft. Bij de garnizoensinfanterie mag het aantal achtereenvolgende wachtvrije nachten kleiner zijn, doch niet dan bij dringende noodzakelijkheid kleiner dan **twee**.

(2) Ten aanzien van militairen, die bij meerdaagsche oefeningen voor het verrichten van wachtdiensten in het garnizoen moeten achterblijven, kan evenwel met twee wachtvrije nachten worden volstaan.

(3) Als op geen andere wijze kan worden voorkomen, dat voor de in het garnizoen achterblijvende militairen het aantal wachtvrije nachten kleiner dan 2 wordt, kan de divisie- (gewestelijk militaire) commandant den plaatselijken commandant machtigen van de in punt 49 voorkomende bepalingen betreffende vrijstellingen af te wijken.

(4) Wanneer, nadat alle maatregelen tot beperking van den garnizoensdienst getroffen zijn, niet in den wachtdienst kan worden voorzien zonder het bepaalde minimum aantal wachtvrije nachten te verminderen, doet de plaatselijke comman-

dant onmiddellijk een met redenen omkleed voorstel aan den territoriaal commandant, die de noodige voorziening treft en bij gebleken noodzakelijkheid den plaatselijken commandant machtiging kan verleenen om van het hiervoren bepaalde betreffende wachtvrije nachten of te wijken.

(5) Het aantal achtereenvolgende wachtvrije nachten zal echter alleen bij dringende noodzakelijkheid kleiner dan twee mogen zijn.

(6) In dringende gevallen treft de plaatselijke commandant op eigen gezag de noodige maatregelen, onder gehoudenheid daarvan ten spoedigste kennis te geven aan den territoriaal commandant.

46. (1) Indien bewaking van de tot de artillerie of genie behorende magazijnen en gebouwen noodzakelijk wordt geacht, wordt daarin voorzien door het personeel bij die inrichtingen tewerkgesteld zijnde of daarbij opgeleid wordende.

(2) Deze bewaking geschiedt dan in den regel door een wacht, die zicht in het magazijn ophoudt en waarvan iedere wachthebbende op zijn beurt waakt en nu en dan eene ronde doet, terwijl de overigen kunnen slapen.

(3) Indien in die bewaking niet op de vorenomschreven wijze kan worden voorzien en plaatselijke toestanden het bij hooge uitzondering nood-

zakelijk maken deze door een garnizoenswacht te doen geschieden, treft de plaatselijke commandant daartoe de noodige maatregelen. Hij geeft hiervan, alsmede van het tijdstip waarop weder tot intrekking van die wacht is overgegaan, onder opgave van redenen, dadelijk kennis aan den territoriaal commandant.

47. (1) Overigens en behoudens de bepaaldelijk genoemde uitzonderingen, worden de wacht- en andere garnizoensdiensten van de militairen beneden den rang van officier * door de troepen, korpsen en detachementen in het garnizoen verricht.

(2) De wachtdienst wordt zoodanig geregeld, dat de militairen van alle korpsen en troepengedeelten van het garnizoen met inachtneming van het bepaalde in punt 41 (2) zoo mogelijk hetzelfde aantal wachtvrije nachten hebben; de andere garnizoensdiensten worden over de korpsen en troepengedeelten gelijkelijk, d.i. in reden van de sterkte, verdeeld.

48. (1) Ten einde snel te kunnen optreden bij verstoring van orde en rust of pogingen daartoe, is in garnizoenen:

- a. met een sterkte aan infanterie van ten minste 3 compagniën
 1 peleton infanterie,

- b. met een geringere sterkte aan infanterie, wanneer zulks door den divisie- (gewestelijk militairen) commandant noodig wordt geacht,
 1 sectie infanterie
 dagelijks van 17 uur tot de reveille geconsigneerd.

(2) De plaatselijke (plaatselijk militaire) commandant bepaalt bij welk korps (detachement) het peleton (de sectie) zal worden geconsigneerd, daarbij rekening houdende met de aanwezige sterkte van de betrokken korpsen (detachementen) en zoodanig, dat alle daarvoor in aanmerking komende infanterieonderdeelen van het garnizoen zooveel mogelijk een gelijk aantal malen voor bedoelden dienst worden gecommandeerd; een regelmatige volgorde van aanwijzing der onderdeelen is daarbij niet noodzakelijk.

(3) De territoriale commandant is bevoegd — het voorstel daartoe zal veelal uitgaan van den betrokken plaatselijken (plaatselijk militairen) commandant — het consigneren van de in lid (1) genoemde afdeelingen tijdelijk te doen staken, indien zulks met het oog op de afwezigheid van alle of een gedeelte van de infanterietroepen uit het garnizoen voor het houden van meerdaagsche c.q. nachtelijke oefeningen wenschelijk mocht blijken en de overige omstandigheden het toelaten. De territoriale commandant zal voor elk garnizoen afzon-

derlijk den plaatselijken (plaatselijk militairen) commandant aanwijzingen kunnen verstrekken, hoe, onder de normale wisselende omstandigheden, terzake te handelen.

49. (1) Van het verrichten van garnizoensdiensten zijn, behoudens het bepaalde in lid (2), **vrijgesteld** de volgende militairen beneden den rang van officier:

- a. de onderofficier-instructeur van den kleinen staf; het administratief kader; de brievenbesteller, voor zoover zijn dienst als zoodanig dit vordert; de sergeanten (wachtmeesters) van de week;
- b. de menagemeesters; de klee- en schoenmakers; de hofmeesters van de onderofficiersmenages; de koks en bijkoks; de recruten;
- c. het personeel dat bij de kaderscholen, de leer- gangen kwartiermeester en administrateur wordt opgeleid of daarbij als vaste instructeur is ingedeeld;
- d. het niet organiek ingedeelde personeel van de subsistentenkaders en het personeel van de depôt-compagnie van een bataljon, dat in zijn geheel aan krij verrichtingen deelneemt;
- e. de militieplichtigen voor eerste oefening onder

de wapenen, en het kader ⁽¹⁾ ingedeeld bij de militie.

(2) De onderofficieren-instructeur nemen alleen deel aan garnizoensdiensten, voor welke het troe- pendeel, waartoe zij behooren in zijn geheel wordt gecommandeerd en, met uitzondering van den onderofficier-instructeur van den kleinen staf, aan den piketdienst en aan garnizoens-examencommis- siën.

(3) Bij het aanwijzen voor garnizoensdienst van het kader, dat als vaste instructeur bij de recruten is ingedeeld, zal ermede rekening zijn te houden, dat bij elke klasse recruten tenminste één man kader voor den gewonen dienst beschikbaar moet zijn, terwijl voorts de vaste instructeur bij de recruten niet mag worden gecommandeerd voor garnizoensdiensten, welke langer dan vierentwintig uren duren.

(4) Overigens kan, bij gebleken noodzakelijk- heid, door den plaatselijken commandant vrijstelling van wachtdienst worden verleend. Van het ver- leenen van zoodanige vrijstelling behoort aan den territoriaal commandant kennis te worden gegeven.

(1) De onderofficieren-instructeur worden nochtans voor het verrichten van den piketdienst aangewezen.

HOOFDSTUK IV.

Het verzamelen, afmarcheeren en aflossen van de wachten.

50. (1) Eerewachten worden naar omstandigheden om de 24 uren of na korter tijd, alle overige wachten in den regel om de 24 uren afgelost.

(2) De garnizoenswachten trekken in den regel des namiddags om 5 uur op. De eerewachten echter op een door den plaatselijken commandant te bepalen uur.

(3) Wanneer het ten gevolge van de weersgesteldheid of door andere omstandigheden noodig of wenschelijk is de wachten tijdelijk op een ander tijdstip te doen optrekken, wordt daarvan, zoomede van het weder invoeren der normale regeling, aan den territorialen commandant gerapporteerd.

51. De wachten marcheeren uit de kampementen rechtstreeks naar hunne plaatsen af; dit geschiedt overeenkomstig het bepaalde in de reglementen op den inwendigen dienst.

52. Bijzondere bevelen van den plaatselijken commandant omtrent den garnizoensdienst, zoomede de naam van den onderofficier (luitenant) van piket

worden, vóór het afmarcheeren der wachten, aan de wachtcommandanten schriftelijk medegedeeld.

53. Wanneer de wacht de plaats waar zij moet optrekken nadert, zal de commandant, indien het een officierswacht is, een marsch doen slaan of blazen.

54. Bij een officierswacht geschiedt het indeelen van de wacht, zoomede het overnemen en overgeven van het wachthuis, door den oudsten onderofficier der wacht.

HOOFDSTUK V.

Dienstregeling bij en algemeene verplichtingen op de wachten.

55. (1) Zijn bij een officierswacht arrestantenkamers, dan wordt een onderofficer, onder de verantwoordelijkheid van den commandant der wacht, met het toezicht op de arrestanten belast.

(2) Overigens gelden voor de garnizoenswachten dezelfde bepalingen als in de reglementen op den inwendigen dienst voor de kampementswachten zijn vastgesteld, voor zoover van toepassing op de garnizoenswachten.

56. (1) Zonder toestemming van den plaatselijken commandant mogen in de wacht geen andere meubels zijn dan die van landswege zijn verstrekt.

(2) Een door den plaatselijken adjudant geëteekende inventaris van het meubilair en de voorwerpen in de wacht aanwezig, behoort in elk wachthuis te zijn opgehangen.

57. (1) In overleg met den plaatselijk eersaanzend officier van gezondheid, bepaalt de plaatselijke commandant in hoeverre afwijking van de normale wachttentue noodig is.

58. De commandant eener officierswacht plaatst zich bij het aantreden van de wacht op twee passen vóór het midden van de wacht.

59. Wanneer de plaatselijke commandant van oordeel is, dat de aard der wacht of de toestand in het garnizoen geen beletsel oplevert tegen het slapen op wacht, kan hij daartoe voor de niet op post staande militairen vergunning verleen, met dien verstande echter, dat het kader en minstens de helft der niet op post staande manschappen wakker moet zijn.

60. (1) Bij zware ziekte van wachthebbenden of wel van militairen, die zich in de arrestkamers bevinden, is de commandant der wacht verplicht hen onverwijld op een voorloopig bewijs naar de ziekeninrichting te doen vervoeren, behoudens hetgeen in het voorschrift „Hygienische en andere wenken voor den soldaat” voor sommige ongelukken en plotselinge ernstige ziektegevallen (wonden, beenbreuk, bloedspuwing) is voorgeschreven.

(2) Hij meldt dit bij buitengewoon rapport; de plaatselijke adjudant doet hiervan mededeeling aan het korps of korpsgedeelte waartoe de zieke behoort, zoo noodig met verzoek om voor de vervanging zorg te dragen.

(3) Is de ongesteldheid minder ernstig, maar toch van dien aard, dat de zieke eveneens moet worden afgelost, dan wordt de plaatselijke adju-

dant op gelijke wijze gewaarschuwd, doch blijft de man aan de wacht tot zijn vervanger is aangekomen.

61. Kleine overtredingen kunnen door den plaatselijken adjudant, den onderofficier (luitenant) van piket, zoomede door den commandant der wacht met extra-schilderen gestraft worden; in geen geval mogen de schildwachten echter langer dan twee achtereenvolgende uren op post staan.

62. (1) De commandant eener garnizoenswacht doet militairen die ongeregeldheden plegen of beschonken zijn, opvatten en naar het kampement brengen van het korps waartoe zij behooren, alwaar zij aan den commandant der kampementswacht worden overgegeven.

(2) Militairen, die niet tot een der korpsen van het garnizoen behooren, bijv. doortrekkenden en verlofgangers, of van wie het korps niet kan worden vastgesteld, worden in dat geval aan de wacht zelve in arrest gesteld of, indien aan de wacht geen strafkamers aanwezig of beschikbaar zijn, overgebracht naar de naastbijgelegen kampementswacht, dan wel naar eene, door den plaatselijken commandant aan te wijzen kampements- of garnizoenswacht.

(3) Indien de sterkte van de wacht niet toelaat

arrestanten naar elders over te brengen, vraagt de wachtcommandant het daartoe noodige geleide aan den commandant van de in het vorig lid bedoelde wacht.

63. In elke garnizoenswacht is een door den plaatselijken commandant te bepalen aantal scherpe patronen aanwezig.

64. De patronen worden aan de niet op post staande wachthebbenden uitgereikt:

- 1e. in geval van alarm;
- 2e. op last van den plaatselijken commandant of den plaatselijken adjudant;
- 3e. in spoedeisende gevallen op last van den onderofficier (luitenant) van piket of den commandant der wacht, die hiervan zoo spoedig mogelijk aan den plaatselijken commandant rapporteert.

65. De commandant eener wacht mag van de kracht der wapens geen gebruik maken dan:

- 1e. wanneer hij daartoe bevel ontvangen heeft van den plaatselijken commandant, den onderofficier (luitenant) van piket of den plaatselijken adjudant;
- 2e. tot verdediging van zijn post of bij ernstig gewelddadig optreden tegen de wachthebben-

den, nadat alle andere middelen vruchteloos gebleven zijn.

66. (1) De commandanten van garnizoenswachten dienen dagelijks een gewoon rapport in, van het model als in de reglementen op den inwendigen dienst voor de kampementswachten is voorgeschreven.

(2) Deze rapporten worden op de werkdagen vóór 8 uur v.m. op het kantoor van den plaatselijken commandant bezorgd; op dagen volgende op een Zon- of feestdag vergezeld van die van de(n) voorafgaande(n) dag(en).

67. Buitengewone rapporten worden gezonden naar het kantoor van den plaatselijken commandant of, indien dit gesloten is, naar de woning van den plaatselijken adjudant.

HOOFDSTUK VI.

Verplichtingen van de schildwachten.

68. De schildwachten voor wie dit door den plaatselijken (plaatselijk militairen) commandant is bevolen, zullen van 18 uur tot 6 uur ieder die hun post nadert met luider stem toeroepen: „Halt! Wie daar? Berhenti! Siapa itoe?“, hetgeen zoo noodig eenmaal wordt herhaald. Ongeacht den landaard van den schildwacht zal de aanroeping in het Nederlandsch en in het Maleisch geschieden en zoo noodig in het Engelsch. *Stop. Who is that.*

69. (1) Blijft men naderen zonder te antwoorden, nadat de schildwacht tweemaal heeft aangeroepen, dan waarschuwt deze met luider stem, zoo hij Europeesch militair is, met de woorden: „Halt of ik schiet! Berhenti. Kalau tidak berhenti saja pasang!“ en zoo de schildwacht van niet Europeeschen landaard is met de woorden: „Berhenti. Kalau tidak berhenti saja pasang!“ Indien de aangeroepene ondanks deze waarschuwing blijft naderen, zal de schildwacht van zijn wapens gebruik maken.

(2) De beide schildwachten van een dubbelpost, niet in beweging zijnde, stellen zich tusschen hunne

schilderhuizen en op twee passen zijwaarts daarvan op.

In beweging zijnde marcheeren zij met elkaar in de pas op en neer tusschen hun schilderhuis en een punt, dat op een afstand van twee passen voor het midden tusschen de beide schilderhuizen is gelegen. Zij verrichten alle bewegingen (aanmarcheeren, rechtsonkeert maken, halt houden, afzetten en aan den schouder nemen van het geweer a.a.) gelijktijdig; de eerbewijzen worden gelijktijdig gebracht.

De leiding van een en ander berust bij den oudsten schildwacht; de commandant der wacht draagt zorg, dat de schildwachten weten, wie van hen de oudste is.

70. Het bepaalde in de reglementen op den inwendigen dienst betreffende schildwachten geldt ook voor de schildwachten van de garnizoenswachten.

HOOFDSTUK VII.

Plantons.

71. Plantons mogen uitsluitend gecommandeerd worden in de militaire sociëteiten; hiertoe wordt zoo noodig dagelijks een onderofficier of korporaal aangewezen (zie het reglement voor de militaire sociëteiten).

72. (1) De plantons melden zich tijdig vóór den aanvang van hun dienst bij den commandant van eene door den plaatselijken commandant aan te wijzen kampements- of garnizoenswacht, die hun zoo noodig het boekje, waarin hunne verplichtingen zijn vermeld, ter hand stelt.

(2) Na afloop van hun dienst melden zij zich wederom bij den commandant van vorenbedoelde wacht, en leveren gebeurlijk dit boekje weer in.

(3) Van bijzondere voorvallen wordt door hen mededeeling gedaan aan vorenbedoelden wachtcommandant, die daarvan, evenals van de uren, waarop de plantons zich hebben gemeld, op zijn gewoon rapport bericht.

HOOFDSTUK VIII.

Piketdienst.

73. (1) In elk garnizoen wordt dagelijks een onderluitenant of een onderofficier-instructeur voor den piketdienst gecommandeerd, een en ander met inachtneming van het bepaalde in punt 49.

(2) Zoodra het aantal piketvrije dagen voor onderofficieren in eenig garnizoen minder dan 7 bedraagt, wordt op de aan dit minimum ontbrekende dagen de piketdienst door daarvoor in aanmerking komende luitenants verricht. Bedraagt het aantal voor piketdienst beschikbare luitenants en onderofficieren te zamen minder dan 8, dan wordt de piketdienst met inachtneming der algemeene beginselen, door den plaatselijken commandant naar omstandigheden gewijzigd en zooveel mogelijk verlicht.

(3) De piketdienst, welke slechts vrijstelt van diensten, die daarmede niet kunnen samengaan, duurt 24 uren en vangt aan te 5 uur n.m.

(4) Alle bijzonderheden, dezen dienst betreffende, worden door den aftredenden onderofficier (luitenant) van piket aan zijn opvolger overgegeven.

74. (1) De onderofficier (luitenant) van piket is belast met het toezicht op den dienst van de garni-

zoenswachten, zoomede op dien van de kampementswachten, doch uitsluitend voor zoover deze een uitvloeisel is van door den plaatselijken commandant uitgevaardigde bevelen.

(2) De bijzondere bevelen van den plaatselijken commandant betreffende zijn dienst worden den onderofficier (luitenant) van piket schriftelijk medegedeeld.

75. (1) Bij de contrôle van eene garnizoenswacht kan de onderofficier (luitenant) van piket deze onder de wapens doen komen door den schildwacht voor het geweer te gelasten „In 't geweer!” te roepen.

(2) Hij zal zich overtuigen van het nakomen van de algemeene verplichtingen en consignes op de wachten en van de bepalingen betreffende de arrestanten, zoomede van de zindelijkheid aan de wacht en den toestand der patronen.

76. (1) Wanneer, ten gevolge van buitengewone omstandigheden, een of meer officieren op wacht zijn (eerewachten hiervan uitgezonderd) wordt, in plaats van een onderofficier (luitenant), een kapitein (ritmeester) voor den piketdienst gecommandeerd.

(2) Alle bepalingen betreffende het comman-

deeren en den dienst van den onderofficier (luitenant) van piket zijn dan op den kapitein (ritmeester) van piket van toepassing.

HOOFDSTUK IX.

Patrouilles.

77. (1) Tot verzekering van de orde en rust in het garnizoen en tot het uitoefenen voor zooveel noodig van de militaire politie, kan de plaatselijke commandant het uitzenden van patrouilles bevelen.

(2) Hij regelt de sterkte der patrouilles naar omstandigheden, bepaalt den te volgen weg, zoo mede hoe zij gewapend zullen zijn.

(3) Patrouilles kunnen, indien de sterkte der kampements- en garnizoenswachten zulks toelaat, uit de wachthebbenden worden gecommandeerd.

(4) Laat de sterkte der wacht zulks niet toe, dan worden hiertoe door den plaatselijken commandant afzonderlijk militairen aangewezen, welke als regel onder bevel van den commandant van de door den plaatselijken commandant aan te wijzen wacht(en) worden gesteld.

78. (1) De patrouilles vatten alle mindere militairen op, die ongeregeldheden plegen of in beschonken toestand zijn; zij mogen geen huizen binnengaan dan op verzoek om bijstand van de bewoners of van de politie.

(2) De arrestanten worden gebracht naar de

naastbijzijnde wacht, waar arrestantenkamers beschikbaar zijn.

79. De commandant eener patrouille is verplicht op aanvraag hulp te verleen en aan militaire gezaghebbers en aan ambtenaren der politie.

80. De commandant eener patrouille moet zich melden bij elke wacht, welke hij voorbijgaat en aan den wachtcommandant van alle bijzondere voorvallen mededeeling doen.

81. Wanneer de commandant eener patrouille brand ontdekt of iets, dat de veiligheid en rust der plaats in gevaar kan brengen, zal hij dadelijk daartegen maatregelen treffen en zoo noodig door een zijner onderhebbers aan de naastbijzijnde wacht doen rapporteeren.

82. Ten einde zich van de waakzaamheid der garnizoenswachten en schildwachten te overtuigen zullen deze bij nacht en, wanneer zulks noodig wordt geacht, ook bij dag door den plaatselijken commandant of op zijn last door den onderofficier (luitenant) van piket of den plaatselijken adjudant worden gecontroleerd.

HOOFDSTUK X.

Orders in geval van brand en alarm.

83. Alleen de plaatselijke commandant heeft de bevoegdheid het alarmsignaal te doen slaan of blazen, waarop het geheele garnizoen onder de wapens komt.

84. (1) De plaatselijke commandant bepaalt bij garnizoensorder, wat elk korps of zelfstandig troepengedeelte te verrichten heeft bij alarm.

(2) Hij bepaalt daarin de sterkte van de gewapende afdeeling, die in zoodanig geval onmiddellijk op een door hem aangewezen plaats te zijner beschikking moet staan en door welk korps die afdeeling wordt geleverd.

85. Om het alarmsignaal te doen slaan of blazen, begeeft de plaatselijke commandant zich naar een der wachten of zendt den plaatselijken adjudant derwaarts, om den commandant der wacht daartoe bevel te geven; het wordt door de tamboers, hoornblazers en trompetters van alle garnizoens- en kampementswachten overgenomen.

86. (1) Op het alarmsignaal komen alle garnizoens- en kampementswachten in het geweer.

(2) Alle van de wachten uitgezonden aflossingen,

patrouilles, enz. keeren onverwijld naar hunne wachten terug.

(3) Ten opzichte van de plantons en de schildwachten worden van plaatselijke toestanden afhankelijk bevelen gegeven.

(4) De commandanten van wachten aan poorten of ingangen van kampementen, enz. doen zoo noodig de poorten sluiten of tot onmiddellijke sluiting gereed maken.

(5) De wachten rukken niet in dan op bevel van den plaatselijken commandant.

87. Alle korpsen begeven zich op het alarmsignaal naar de hun aangewezen plaatsen en wachten daar nadere bevelen af.

88. (1) De plaatselijke commandant bevindt zich op eene te voren bepaalde plaats, van waar hij het beste de vereischte maatregelen kan bevelen; begeeft hij zich naar elders, dan laat hij iemand achter, die voor de doorzending van de inkomende berichten zorg draagt.

(2) Tenzij ter zake andere bevelen worden verstrekt, begeven de plaatselijke adjudant, de onderofficier (luitenant) van piket zoomede de in punt 84 bedoelde afdeeling zich naar vorenaangegeven plaats: de plaatselijke adjudant, de onderofficier (luitenant) van piket en de commandant van die

afdeeling melden zich bij den plaatselijken commandant.

89. (1) Bij brand in of in de nabijheid van militaire gebouwen, verwittigt de commandant van de garnizoenswacht den plaatselijken commandant, den plaatselijken adjudant en den officier van piket.

(2) De wachtcommandant zendt inmiddels een ordonnans naar de plaats van den brand teneinde zoo spoedig mogelijk inlichtingen te bekomen omtrent de juiste plaats en den omvang van den brand.

(3) De plaatselijke commandant bepaalt in algemeen zinn wat bij brand binnen of in de nabijheid van terreinen onder militair beheer moet worden verricht; zoodra de plaats van den brand bekend is, begeeft hij zich derwaarts en neemt in overleg met den betrokken korpscommandant (het hoofd der inrichting, enz.) de door de omstandigheden vereischte maatregelen.

(4) Bij brand binnen terreinen onder militair beheer, dan wel indien de zich daarop bevindende gebouwen, enz. door een in de nabijheid uitgebroken brand worden bedreigd en de burgerlijke brandweer nog niet ter plaatse is verschenen, zullen alle brandspuiten zonder nader bevel af te wachten uitrukken.

(5) Bij brand buiten terreinen onder militair beheer is het aan militairen, die niet zijn ingedeeld bij

de aan het blusschingswerk deelnemende afdeelingen, ten strengste verboden hulp te verleenen indien zulks niet door de politie ⁽¹⁾ wordt verzocht, dan wel door den plaatselijken commandant of door den hoogsten of oudsten in rang zijnden officier of onderofficier ter plaatse aanwezig en bij het blusschingswerk betrokken, wordt bevolen; dit bevel kan slechts door bedoelde gezaghebbenden worden gegeven, zoolang de burgerlijke brandweer nog niet ter plaatse is aangekomen.

(6) Zoodra de burgerlijke brandweer aanwezig is, mag dat bevel niet worden gegeven dan op verzoek van den hoogsten ter plaatse aanwezigen bestuursambtenaar in functie, de politie of den commandant van de brandweer (dan wel diens vervanger).

(1) Hij, die bij het bestaan van gevaar voor algemeene veiligheid van personen of goederen of bij ontdekking van een misdrijf op heeter daad, het hulpbezoek weigert, dat de openbare macht van hem vordert en waartoe hij, zonder zich aan dadelijk gevaar bloot te stellen, in staat is, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden. (Artikel 525 (1) Sw).

HOOFDSTUK XI.

Garnizoenscommissiën en ordonnansendienst.

90. Bij het benoemen van commissiën moet er op worden gelet, dat de aard der commissie zoo mogelijk overeenkomt met den dienst en den werkkring der betrokken officieren * ; commissiën in magazijnen worden bij voorkeur opgedragen aan officieren * van het wapen of den dienst, waartoe de magazijnen behooren, een en ander echter zonder dat dit mag leiden tot ongelijke verdeling van den dienst, zoowel wat betreft den duur als het aantal der commissiën.

91. (1) Het uur, waarop de commissiën een aanvang nemen, wordt — rekening houdende met aard en omvang van den te verrichten arbeid — door den plaatselijken commandant zoodanig vastgesteld, dat de daarin benoemde officieren * zoo min mogelijk worden onttrokken aan den dienst bij hun korps, inrichting of dienstvak.

(2) Na afloop harer werkzaamheden meldt de commissie zich bij den plaatselijken commandant en brengt ter zake verslag uit.

(3) Het bepaalde in het eerste lid heeft geen betrekking op de gerechtelijke informatiën. De voor dezen garnizoensdienst aangewezen officieren*

mogen in de onafgebroken uitoefening daarvan in geen enkel opzicht worden belemmerd.

92. In overeenstemming met de ter zake bestaande voorschriften, kunnen, bij gemis van officieren*, ook onderofficieren in commissie worden benoemd.

93. (1) Mochten in gewone omstandigheden tot het overbrengen van orders en het verrichten van diensten bij territoriaal of plaatselijke commandanten boven de hun toegevoegde vaste ordonnansen één of meer soldaten als ordonnansen gecommandeerd moeten worden, dan zullen deze dagelijks worden aangewezen en rekt deze dienst als werkbeurt. De territoriaal commandant stelt dit aantal bij commandementsorder vast, daarbij zorgende, dat het aantal buitengewone ordonnansen tot het strikt noodige wordt beperkt.

(2) Tot vaste ordonnansen worden bij voorkeur voor den velddienst tijdelijk ongeschikte militairen aangewezen.

(3) Korps- en detachementscommandanten, die tevens met het plaatselijk militair commando zijn belast, voorzien in den ordonnansendienst daarvan door den ordonnans, die hun ingevolge het voor hun wapen geldend reglement op den inwendigen dienst wordt toegevoegd.

(4) In buitengewone omstandigheden (oproer,

enz.) wordt het aantal ordonnansen naar de behoeften van den dienst geregeld.

Model no. 1 (punt 40).

(1).
Opgave van het aantal voor den garnizoensdienst beschikbare
sergeanten (wachtmeesters) en militairen van lageren rang.

	Sergeanten of wacht- meesters 1e kl.	Sergeanten of wacht- meesters 2e kl.	Eur. korporaals.	Niet Eur. korporaals.	Tamboers, hoornbla- zers of trompetters.	Soldaten.
Sterkte						
Gedetacheerd						
Ziekeninrichting						
Vermist						
Krijgsraad						
Streng arrest						
Recruten						
Geevacueerd						
Tewerkgesteld						
Voor de kampé- mentswacht dagelijks be- noodigd.						
Totaal						
Blijven beschik- baar.						

....., den 19.....

De commandant van (1).

(1) Korps of detachement.

N.B. Aan de keerzijde worden de tewerkgestelden met name vermeld, zoomede de werkzaamheden, waarmede zij zijn belast en de bepalingen, op grond waarvan zij geheel of gedeeltelijk van garnizoensdienst zijn vrijgesteld.